

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 5095/2019
25.03.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: др Драгише Б. Слијепчевића, председника већа, Јасмине Стаменковић и др Илије Зиндовића, чланова већа, у правној ствари тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Тања Минчић Марковић, адвокат из ..., против туженог Града Пирота, чији је заступник Општинско јавно правобранилаштво, ради исплате накнаде за фактички експроприсану непокретност, одлучујући о ревизији тужиље изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 4062/2019 од 03.09.2019. године, у седници одржаној дана 25.03.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиље изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 4062/2019 од 03.09.2019. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Пироту П 11/19 од 05.07.2019. године, ставом првим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиље којим је тражила да се тужени обавезе да јој на име накнаде за фактички експроприсану непокретност, кућу и две зграде укупне површине 315м², као и за двориште површине 305м² у ул. ... (данас ... улица) на кп. бр. ... КО ... (нови број део кп. бр. ...), у ... исплати: за кућу и две зграде износ од 301.249,73 евра, а за двориште износ од 19.932,78 евра, све у динарској противвредности по средњем курсу Народне банке Србије на дан исплате, са законском затезном каматом од дана подношења тужбе до пресуђења, као неоснован. Ставом два изреке, одлучено је да свака странка сноси своје трошкове.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж 4062/2019 од 03.09.2019. године, одбијена је као неоснована жалба тужиље и потврђена пресуда Вишег суда у Пироту П 11/19 од 05.07.2019. године.

Против правноснажне другостепене пресуде тужила је благовремено изјавила ревизију, због битних повреда одредаба парничног поступка и због погрешне примене материјалног права.

Тужени је доставио одговор на ревизију.

Испитујући побијану пресуду на основу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11 ... 55/14), Врховни касациони суд је нашао да ревизија тужиље није основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју овај суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, на кат. парц. ... КО ..., улица ..., чиниле су кућа и две зграде површине 315м² са двориштем површине 305м². Те непокретности биле су уписане на име ББ, оца овде тужиље. Тужилца АА је ћерка пок. ББ, рођена је 1947. године у ... Решењем надлежног суда у Израелу тужилца је оглашена за јединог наследника иза смрти покојног ББ, а страном одлуци је призната правна важност од стране Окружног суда у Нишу решењем од 04.05.1997. године. Покојни ББ је иза своје смрти оставио најближе сроднике и то синове: ВВ, ГГ и ДД. Синови ГГ и ДД оглашени су за умрле. Поред ВВ, ГГ и ДД пок. ББ имао је и три ћерке, ЂЂ, ЕЕ и ЖЖ које су такође оглашене за умрле. У животу су остали сада пок. ВВ и ГГ син ЗЗ. ВВ је тражио покретање оставинског поступка по истеку рока из члана 7. став 3. Закона о поступку са имовином коју су сопственици морали напустити за време окупације. Срески суд у Пироту је донео решење О. број 12/52 од 01.07.1952. године којим су за наследнике на целокупној имовини пок. ББ оглашени ВВ и унук ЗЗ из ... Међутим, по жалби Јавног окружног тужиоца, решењем Окружног суда у Пироту Гж. бр. 660/53 од 02.02.1953. године то решење је приеначено тако да је за наследнике на целокупној имовини пок. ББ оглашен његов син ВВ и то у делу на једној трећини а држава ФНРЈ на две трећине имовине, при чему се из садржине образложења тог решења може закључити да је приликом доношења оставинског решења пропуштено да се узме у обзир и примена Закона о поступку са имовином коју су сопственици морали напустити за време окупације. У поступку извршења решења Гж. 660/53 од 02.02.1953. године, држави ФНРЈ је припала кућа у улици ..., са три мале и једном великом шупом и шталом у дворишту, укупне површине плаца од 620м² док су пок. ВВ припала два винограда. Према записнику о примопредаји приватне непокретне имовине иза пок. ББ од 23.06.1954. године, утврђено је да је у присуству Комисије извршена подела имовине по извршном решењу Окружног суда у Пироту Гж. 660/53 од 02.02.1953. године и то тако што су држави ФНРЈ припале непокретности у улици ..., а пок. ВВ су припала два винограда. Један примерак је потписао ВВ и чланови комисије и исти је снабдевен штамбиљем Градског одбора Пирот, а у другом примерку је машином за куцање исписано име ВВ с.р, затим су наведени чланови комисије чија су имена такође исписана на машини са констатацијом с.р., те се констатује да је препис веран оригиналу и налази се код секретара Народног одбора и два потписа лица испред напомене „сравнила“. Сходно томе суд је закључио да други примерак записника представља препис првог записника који је оригинал. Доношењем Закона о национализацији најамних зграда и грађевинског земљишта и Уредбе о поступку за утврђивање национализације, спорна непокретност - парцела са објектима уписана је као друштвена својина изграђено и неизграђено грађевинско земљиште. У том смислу донето је и решење 05-2172/1-60 од 09.02.1960. године. Из извештаја Службе за катастар непокретности од 29.01.1956. године произлази да је по списку промена број 114/97 предметна парцела била уписана у поседовни лист број ... као друштвена својина корисника Предузећа за газдовање стамбеним зградама из Пирота на основу уговора о преносу права Об. р 1743/66 да би 1993. године била уписана у поседовни лист број ... на име Друштвеног фонда за градско грађевинско земљиште због промене имена и припајања Предузећу за газдовање стамбеним зградама том фонду. Тужилца је сматрала да јој од стране Општине Пирот извршена експропријација. Покренула је поступак код Општинског суда у Пироту у предмету П 134/01 и тражила накнаду

штете за порушење објекте као и за двориште, те за утврђивање права сусвојине на непокретностима, а тражила је и поништај уписа код Службе за катастар непокретности у парници П 1078/03 пред Општинским судом у Пироту, али је те спорове изгубила. Тужилца је живела са родитељима у ... улици, а од 1957. године се одселила у ... Након тога први пут је дошла у Пирот 1975. године, а након тога је долазила сваке три до четири године, када је обилазила кућу у Пироту. Када је дошла у децембру 1995. године видела је да куће нема и да су на том месту изграђене стамбене зграде. Пок. ВВ од пресељења у ... није долазио у Пирот.

Сходно овако утврђеном чињеничном стању, првостепени суд налази да је тужбени захтев тужилце неоснован из следећих разлога: Чињеница је да је од стране Окружног суда у Пироту донето решење О 12/52 од 01.07.1952. којим је за власника на целокупној имовини ББ оглашен ВВ и унук ЗЗ из Међутим, решењем Окружног суда у Пироту Гж. бр. 660/53 од 02.02.1953. године преиначено је напред наведено решење тако да је за наследника на целокупној имовини пок. ББ оглашен његов син ВВ и то у делу од $\frac{1}{3}$, а држава ФНРЈ оглашена за наследника на $\frac{2}{3}$. Након тога је спроведено извршење тј. деоба те имовине, па су сада покојном ВВ на име дела од $\frac{1}{3}$ заоставштине пок. ББ, припала два винограда док је сада спорна непокретност - кућа у улици ... са три мале и једном великом шупом у дворишту, укупне површине плаца 620m^2 припала ФНРЈ. Улица је мењала називе па се једно време звала и улица ... У поступку деобе та непокретност је предата држави 1954. године.

Овако правно становиште првостепеног суда у свему прихвата и другостепени суд. При томе закључује да је физичком деобом спроведеном након процене вредности наследног дела пок. ВВ и удела државе ФНРЈ, држава постала власник предметних објеката у улици ... - касније улица ... односно сада улица ... Тужилца осим промена у катастру земљишта у првом премеру није пружила никакав посебан доказ да се сада спорна имовина за који се тражи накнада по посебном правном основу, могла третирати као власништво покојног ВВ њеног оца.

Оцењујући наводе ревизије Врховни касациони суд налази да се закључак и оцена нижестепеног суда заснива на правилној оцени утврђених чињеница и правилној примени материјалног права. Од Среског суда у Пироту донето је решење О 12/52 од 01.07.1952. године којим је за наследнике на целокупној имовини пок. ББ оглашени његов син ВВ и унук ЗЗ из ... ВВ је тражио покретање оставинског поступка по истеку рока из члана 75. став 3. Закона о поступку са имовином коју су сопственици морали напустити за време окупације и имовина која им је одузета од стране окупатора и његових помагача („Службени лист ДФЈ“ бр. 36/45, 105/46, 88/47 и 99/48). Стога се као наследник дела имовине која би припала његовој браћи и сестрама (а коју имовину нису користили) јавља држава ФНРЈ. Зато је по жалби јавног тужиоца решењем Окружног суда у Пироту Гж 660/53 од 02.02.1953. године преиначено првостепено наследно решење и за наследнике на целокупној имовини пок. ББ оглашен његов син ВВ на $\frac{1}{3}$ и држава ФНРЈ на $\frac{2}{3}$ имовине. У поступку извршења решења Гж 660/53, деобом, држави ФНРЈ је припала кућа у улици ... са три мале и једном великом шупом и шталом у дворишту, укупне површине плаца од 620m^2 , док су ВВ припала два винограда. Из стога јасно произилази да су деобом спорне непокретности припале на део држави ФНРЈ, па тужилца нема правни основ за стицање и потраживање права на тим непокретностима. Тужилци није од државе нити њеног правног претходника одузета спорна непокретност да би се могло сматрати да је извршена фактичка експропријација. Осим тога, тужилца је, сматрајући да је од Општине Пирот извршена

експропријација, покренула поступак код Општинског суда у Пироту у предмету П 134/01 и тражила накнаду штете за порушене објекте и за одузето двориште, утврђење права својине на тим непокретностима, као и поништај уписа код Службе за катастар непокретности. Међутим, тај спор је изгубила. Чињеница да је према извештају Службе за катастар непокретности у Пироту од 29.02.1996. године, 04.12.1997. године и 10.05.2001. године, спорна непокретност у току вршења премера 1953. године била укњижена на пок. оца тужиље ВВ. Међутим, тужилца није понудила друге доказе да је пок. ВВ поседовао какав други правни основ, подобан за упис права својине у тој јавној књизи. Чињеница да је пок. ВВ уписан као сопственик те непокретности приликом премера (првом премеру) не значи да је тај упис био валидан. Тај упис се вршио на основу фактичког стања и неформалног казивања и исти није могао опстати без валидног правног основа. Стога се не могу прихватити наводи ревизије да је пок. ВВ био власник спорне непокретности и да га је тужилца легитимно наследила.

Тачно је да је након доношења решења Окружног суда у Пироту Гж 660/53 и деобе, Општина Пирот није била уписана као власник те непокретности, већ је касније власник те непокретности постало Предузеће за газдовање стамбеним зградама, а након тога Друштвени фонд за ГГЗ – по основу уговора о преносу права Ов-1.743/65. По тадашњим прописима пренос права на непокретностима се могао вршити и без уписа у катастар уз поседовање валидног правног основа за стицање права својине правног претходника. У овом случају, тај правни основ је постојао (назначено решење Окружног суда у Пироту и спроведена деоба). Стога су неприхватљиви наводи ревидента да је тужена својину на спорној непокретности засновала на основу дереликције.

У ревизији се оспорава и правилност утврђеног чињеничног стања. Међутим, према члану 407. став 2. ЗПП ревизија се не може изјавити због погрешног или непотпуно утврђеног чињеничног стања па се Врховни касациони суд није могао упуштати у оцену тих навода. Ни остали наводи ревизије нису од посебног значаја за доношење другачије одлуке.

Имајући у виду напред изнето, Врховни касациони суд је на основу члана 414. ЗПП, одлучио као у изреци.

**Председник већа - судија
др Драгиша Б. Слијепчевић,с.р.**